

Prozradí KREV rakovinu

Krev je nesmírně zajímavá tekutina. Dá se z ní zjistit spousta věcí a její dobrá kvalita je klíčová pro naše fungování v běžném životě. Zjistěte o krvi víc, než jste dosud věděli.

Co je možné z krve zjistit?

Vyšetřením krve se dají zjistit choroby krve, tedy hematologická onemocnění, ale i řada jiných nemocí. K prvé skupině patří anémie, tedy nedostatek červených krvinek. Jejich velikost, tvar a obsah krevního barviva hemoglobinu v nich dovolují usuzovat například na nedostatek železa (krvinky jsou malé), nedostatek vitamínu B12 nebo kyseliny listové (krvinky jsou naopak velké). Při některých vzácných dědičných chorobách nemají zploštělý tvar, ale jsou kulovité, srpkovité či jinak vytvarované. Zvětšený počet bílých krvinek zase doprovází zánětlivá onemocnění. Jejich velký počet spolu s mladými krvinkami může signalizovat leukémii. Dále má vyšetření některých složek krve nezastupitelnou úlohu v diagnostice diabetu a kontrole léčby diabetu, v diagnostice infarktu myokardu či při selhání ledvin. V krvi se také stanovují hladiny léků kvůli určení, zda je jejich hladina v rozmezí, kdy lze očekávat efekt léku bez nežádoucích účinků.

JEDNOU ZA 120 DNÍ SE NÁM SAMA MĚNÍ KREV.

se ráno před odběrem krve pacient dostatečně napil vody nebo neslazeného čaje, aby nebyla jeho krev zahuštěná.

V jakých případech se musí vyměnit krev?

Krev se nám „mění“ sama – průměrná doba života červených krvinek je 120 dní, u bílých krvinek ještě mnohem kratší. Medicínská výměna krve probíhá vzácně u novorozenců. Dělá se to kvůli neshodě v krevní skupině mezi dítětem a matkou, hlavně v Rh faktoru, kdy se rozpadají krvinky dítěte a vznikající barvivo bilirubin. To by mohlo poškodit jeho mozek. V takových případech se,

Co dělat před odběry?

Pacient by měl na odběr krve přijít po alespoň 12hodinovém lačnění, večere by měla být lehká. Nejméně den před odběrem by se neměla vykonávat těžší fyzická práce, neměl by se pít alkohol, někdy je třeba vysadit určité léky, které by mohly výsledek vyšetření ovlivnit. Je potřeba, aby

nepomůže-li rozklad bilirubinu svícením modrým světlem, vymění postupně krev dítěte. Jeho krvinky jsou nahrazeny jinými, které nejsou napadány protilátkami vytvořenými v těle matky.

Prokáže se z krve rakovina?

Neexistuje jediný vhodný laboratorní test pro diagnostiku rakoviny, rakovina navíc není jednotná choroba – postihuje různé orgány. A dokonce i rakovina jediného orgánu (např. plic, štítné žlázy) má mnoho forem, jejichž diagnostika a léčba se liší. Laboratorní testy zvané tumorové markery bývají pozitivní u nemocných se zhoubným novotvarem, bohužel však ve valné většině případů nejsou pozitivní v časných, dobře léčitelných stadiích, nedají se využít ani při screeningovém onemocnění. Hodí se spíše ke sledování průběhu léčby, nebo k včasnému odhalení návratu onemocnění. Z testů užívaných ve screeningovém zhoubných nádorů je třeba zmínit průkaz hemoglobinu ve stolici u osob nad

TEXT: lac FOTO: iStock.com

Před odběrem krve hodně pijte, neomdlíte.

50 let – díky tomu se u nás významně snížil počet případů rakoviny tlustého střeva a konečníku a díky včasné léčbě i úmrtnost na tuto chorobu.

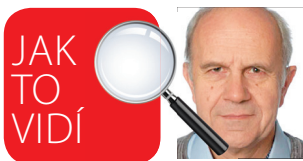
Jak zjistím svou krevní skupinu?

V případě, že by pacientovi byla podána jiná krevní skupina, než jakou má, vyvolalo by to v jeho organismu imunologickou reakci. „Darovanou krev by organismus odmítl a krvinky by se začaly shlukovat a následně rozpadat,“ vysvětluje MUDr. Václava Lorencová z hematologické laboratoře Synlab. Podle české legislativy mají zdravotníci povinnost před zákrokem pacientovu krevní skupinu ověřit, v zahraničí to ne vždy bývá zvykem. Každopádně znát svou krevní skupinu se vyplatí, v krajním případě vám to může zachránit život. Pokud ji neznáte,

zajděte si ke svému praktickému lékaři a nechte si odebrat krev s požadavkem identifikace krevní skupiny. Stejnou službu poskytují také některá odběrová pracoviště.

Mohu si sám nějak podpořit krvetvorbu?

Zdravý člověk s vyváženou stravou má dostatek faktorů potřebných ke krvetvorbě. Jinak je tomu u nemocných. Například pacienti se selháním ledvin musí dostávat pravidelně hormon erythropoetin, který normálně vzniká v ledvinách a po transportu do kostní dřeně podporuje vyzrání červených krvinek. Vegani mohou mít nedostatek vitamínu B12 a někdy i železa, a potřebují proto užívat doplňky stravy. ■

PROF. MUDR. JAROSLAV RACEK, DRSC., vedoucí Ústavu klinické biochemie a hematologie Fakultní nemocnice v Plzni

■ **Jak se vyznat ve zprávě o vyšetření krve?**
Doporučuji informační portál LabTestsOnline.

cz. Stačí do vyhledávače zadat zkratku, například TSH, HDL, AST nebo třeba CK, a hned vám vyjedou veškeré informace. Dozvíte se, proč se nechat vyšetřit, k čemu se vyšetření používá, co výsledky znamenají a tak dále. Dokonce můžete na těchto stránkách využít on-line poradnu. Obsah stránek tvoří ti nejlepší lékaři, proto se nemusíte bát, že narazíte na neověřené informace.

CESTA KE ZDRAVÉMU

Doplňek stravy

OSKOR